

ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ ΑΝΑ ΤΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ

Η ΘΕΙΑ ΜΟΥ ΟΥΡΑΝΙΑ

(Συνέχεια· τός σελ. 234.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

ΟΙ ΜΙΚΡΟΙ ΠΛΑΝΗΤΑΙ.—
ΟΙ ΧΑΡΤΑΙ ΤΟΥ
ΟΥΡΑΝΟΥ.

ΝΟΜΙΣΕΣ χθές διτέλειώσαμεν μὲ τὸν πλανήτην τοῦ ἀριθμοῦ 28, ὁ ὅποιος ἔλειπε μεταξὺ τοῦ "Ἀρεως καὶ τοῦ Δίου. Πόσον δικαίως ἡ πατάσσω μὲ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Δημητρος ἥρχισεν ἡ ἀνακάλυψις τῶν τεμαχίων τοῦ πλανήτου εκείνου.

Αὐτὴν ἡ Δημητρος τοῦ Πιάτση εἶνε μικρά 46 000 φοράς μικρότερά τῆς Γῆς. Τί λέγεις; ἡτο ποτε δυτατὸν νὰ μείνωσιν εὐχαριστημένοι μὲ αὐτὸν τὸ ἔξαιρετον, τὸν νάνον αὐτὸν πλανήτην;

Καὶ πράγματι, μετα 15 μῆνας, τὴν 23ην Μαρτίου 1802, εἰς τὸ αὐτὸν μέρος τοῦ οὐρανοῦ, ὁ "Ολδερς ἐν Βρέμη ἀνακάλυψε καὶ ἄλλον παράβοιον; 2177 φοράς αὐτὸν μικρότερον τῆς Γῆς. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ ἀναδόχου τῆς Δημητρος ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα τῆς Παλλάδος. Ἡ Παλλὰς εἶνε ἡ βασίλισσα τῆς στρατιᾶς διότι αὐτὸι οἱ πλανῆται ἀποτελοῦν ὀλόκληρον στρατιῶν κανεὶς δὲ μέχρι τούτου δὲν ἀνακαλύφθη τόσον μέγας, δύσον ἡ Παλλάς.

Τρίτη θεά, ἡ "Ηρα, ἀνακαλύφθη ὑπὸ ἄλλου τενὸς γερμανοῦ τὸ 1804, τοῦ Χάρτιγγ. Τετάρτη τὸ 1807, ἡ "Εστία, ἀνακαλύφθη ὑπὸ τοῦ "Ολδερς διὰ τῆς διόπτρας του. Καὶ καὶ αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ Γερμανία ἰκανοποιεῖτο ἀπέναντι τῆς Σικελίας, ἡ ὅποια τὴν εἶχεν ὑποσκελτίσσει.

Καὶ ἡ "Εστία εἶνε ἐπίσης σεβαστοῦ μεγέθους μόνον 18000 φορᾶς μικρότερα τῆς Γῆς. Ἐν συνόλῳ ἀνεκαλύφθησαν τέσσαρες πλανῆται ἀντὶ ἑνὸς, καὶ οἱ ἀστρονόμοι ἡδύνατο νὰ μέγωσιν εὐχαριστημένοι, ἵνα καὶ ἥσσαν πολὺ μικροὶ οἱ πλανῆται αὐτοὶ.

Μετοὺς τέσσαρας αὐτοὺς πλανῆτας ἔζων ἐπὶ 32 ἔτη, ὅτε ἐπὶ τέλους ὁ Χέγχης, γερμανὸς καὶ αὐτός, ἀνακάλυψε τὸ 1845 τὸν πέμπτον πλανήτην τοῦ ἀριθμοῦ 28, τὴν "Αστραίαν, ἐπειτα τὸν ἔκτον, τὴν "Ηβην, τὸ 1847. Τότε ἀνεμίγθη καὶ ἡ Ἀγγλία: ὁ Χίνδ ἀνήγγειλεν εἰς τὸν κόσμον τὴν ὑπαρξίαν τῆς "Ιριδος καὶ τῆς Χλωρίδος, κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος 1847, ὁ δὲ Γράχαμ τῆς Μήτιδος, κατὰ τὸ 1848. Καὶ αὐτὸν τὸν τρόπον ὑπῆρχε φόδος νὰ ἔχαντη ἡ τὸ ὄνοματολόγιον τοῦ "Ολύμπου. Ο Χίνδ, ὁ ὅποιος ἥρεσκετο εἰς τὴν

ἀλιείαν τῶν πλανητῶν, ἀφοῦ μόνον αὐτὸς ἀνεκάλυψε δέκα, πρῶτης ἐτόλμησε ν' ἀναγράψῃ εἰς τὸν οὐρανὸν τὸ ὄνομα ζωσῆς γυναικός, καὶ αὐτὴν τὴν φιλοφρούρην ἔκαμε κατὰ τὸ 1850 εἰς τὴν βασιλισσαν Βικτωρίαν. Ὁ Δεγάσταρις, ἄλλος ἀλιεὺς πλανητῶν, ὁ ὅποιος συνέλαβεν ἐπτὰ εἰς τὸ δίκτυό του, ἡκολούθησεν ἄλλον δρόμον καὶ ἔδωκεν ὄντα μεταξὺ τῆς τροχιᾶς τῆς Οὐργαρίας, τῆς πλησιεστέρας εἰς τὸν "Αρην καὶ τῆς Θουλῆς τῆς πλησιεστέρας εἰς τὸν Δία, ἐξ δισων γνωρίζομεν, εἶναι 346 ἑκατομμύρια χιλιόμετρα εἰς τόσον τόπον δύνανται χιλιάδες πλανητῶν νὰ κυκλοφορῶσι χωρὶς φόδον.

"Αργότερον, εἰς τὴν ὁγοματολογίαν αὐτὴν τῶν πλανητῶν τὰ πάντα ἀνεκάλυψαν: μοσσαί, νύμφαι, θεαί ἐν διαθεσιμότητι, ὅτι ἡδύνατο νὰ στρατολογήσωσι, Μελπομένη, Ἡγερία, Θέτις, Περσεφόνη, Ἀμφιτρίτη. Ἐπὶ τέλους ἥρχισεν νὰ δίδουν ὄντα μεταξὺ τῶν πλανητῶν τὰ πάντα ἀνεκάλυψαν αὐτὸν τὸν πλανήτην, ἡ οὐρανού τούτου δρόμου, ἐπάνω κάτω εἰς τὴν θέσην εἰς τὴν ὅποιαν ἔπρεπε νὰ εὑρίσκεται ὁ πλανήτης ὃ ἀπαιτούμενος ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ Βοδού, καὶ δι' αὐτὸν ἐνύμισαν κατ' ἀρχὰς ὅτι ἀνεκάλυψαν αὐτὸν τὸν πλανήτην. Ἡ Δημητρος ἀπέχει ἀπὸ τὸν "Ηλιον 412 ἑκατομμύρια χιλιόμετρα ἐννοεῖς τώρα ἐπάνω κάτω πόσον ἀπέχουν οἱ ἄλλοι πλανῆται, οἱ ὅποιοι εὐρίσκονται μεταξὺ τῆς Οὐργαρίας καὶ τῆς Θουλῆς.

"Ἄλλα διατὶ τόσοι πολλοὶ πλανῆται, καὶ μάλιστα τόσον μικροὶ εἰς ἐκείνο τὸ μέρος, εἰς τὸ διπότον ἔπρεπε νὰ εὑρίσκεται ὁ πλανήτης 28 τοῦ δυστυχοῦς Τιτίου, ἐνῷ εἰς τὰ ἄλλα μέρη εὑρίσκεται εἰς μόνον ὄγκωδης πλανήτης;

"Ἔσαι πολὺ περίεργος. Δεῖν εἴνε παράδοξον νὰ μὲ ἔρωτής της διατί ὁ Κρόνος νὰ ἔχῃ ὀκτὼ σελήνας καὶ ἡ Γῆ μόνον μίαν, διατί νὰ ἔχουν σελήνας οἱ πλανῆται, οἱ ὅπειροι πάλιν εἰνε αἱ σελήναι τοῦ ἡλίου, οἱ δορυφόροι του, οἱ σωματοφύλακες του, ὅπως τοὺς ὀνόμασα μίαν ἡμέραν. Πρέπει νὰ συνειθίστη, ἀγαπητό μου, διὰν μανθάνης κάτι, νχ μένης εὐχαριστημένος ἐάν μαθάνης πῶς εἶνε ἡ ἀλήθεια, χωρὶς νὰ ἀπαιτήῃ νὰ σοῦ εἴπουν καὶ διατὶ ἔχει καὶ αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ πῶς ἔγεινε νὰ εἴσαι δύμας πάντοτε βέβαιος ὅτι ἔξαπαντος ὑπάρχει κάποιος λόγος διὰ κάθε τι καὶ διὰ κακὴν πρᾶγμα. δὲν ἔγεινε κατὰ τύχην.

"Ἄλλας γάλλος τις, ὄνοματολογίαν Λαπλάσιος—καὶ αὐτὸν τὸ ὄνομα πρέπει νὰ ἐνθυμῆσαι, προσεπάθησεν ἐξηγήσῃ πῶς ἐσχηματίσθησαν οἱ πλανῆται καὶ αἱ σελήναι των. Αὐτὴ δὲ ἡ ἔξηγής της εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους διὰ τὰ πράγματα τοῦ οὐρανοῦ τόσον δρόμη, ὅπως δύοι σχεδόν τὴν παραδέχονται. Θὰ σοῦ τὴν εἶπω δὲ καὶ ἔγω ἀργότερά, ἐάν σ' ἐνδιαφέρῃ.

"Καὶ βεβαίωταταὶ μὲν ἐνδιαφέρει. "Ηθελα δύμας προηγουμένως νὰ μάθω, πῶς κατορθώνουν δύοι ἀνακαλύπτουν τόσους μικροὺς πλανῆτας εἰς τὸ αὐτὸν μέρος τοῦ οὐρανοῦ ν' ἀναγνωρίζουν, δύο δύοι εἰνε

τῆς αὐτῆς οἰκογενείας καὶ μὲ ποτὸν τρόπου δύνανται νὰ διακρίνουν, εἰς αὐτὸν τὸ μέγα πλῆθος, τὸν ἔνα απὸ τὸν ὄλλον.

"Ἐνθυμεῖσαι τὸν χάρτην, τὸν δόποιον εἶχον εἰς τὸ Βερολίνον, τὸν παριστῶτα ἐκείνην τὴν γωνίαν τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν ὄποιαν ἐκρύπτετο ὁ Ποσειδῶν, ὅποτε ὁ Λεβερρέρος ἀνήγγειλε τὴν ὑπαρξίαν του; Σοῦ εἴπα τότε δι' αὐτὸν δλίγας μόνον λέξεις, ἐπειδὴ δὲν εἶχαμεν καρδίαν τότε νὰ ἔρεδεντωμεν περιστερον ἀλλὰ τώρα ἥλθεν ἡ ὥρα.

"Πρέπει δύμας νὰ σοῦ εἴπω κατὰ πρῶτον, ὅτι οἱ χάρται τοῦ οὐρανοῦ δὲν δημιάζουν μὲ τοὺς χάρτας τοῦ ἀτλαντὸς σου, εἰς τοὺς ὅποιους εὑρίσκονται: ἐπὶ ἐπιπέδου ἐσχεδιασμένα μεγάλα ὡς μικρὰ μέρη τῆς ἐπιφανείας τῆς σφαίρας μας, ἀναλόγως τοῦ σχετικοῦ των μεγέθους. Τοὺς χάρτας τοῦ οὐρανοῦ δύναμαι μᾶλλον νὰ τοὺς συγκρίνω πρὸς τοπεῖον, ἐπὶ τοῦ διποίου κατὰ σειράν εὑρίσκονται πράγματα πόλλακις πολὺ ἀπόμεμακρυσμένα καὶ τὰ διποία φαίνονται: τόσον μικρότερον πράγματι καίνται, δημονδήποτε καὶ ἀν εἶναι τὸ πράγματι καὶ μεγεθός των.

"Φαντάσου, διὰ παρατηρήσης διὰ μέσου δάλου τοῦ παραθύρου ἐκτεταμένη πεδιάδα τὸ μέρος τῆς πεδιάδος τὸ περιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ τετραγώνου θὰ περιήχη καὶ γειτονικὰ καὶ μακρινὰ πράγματα, δένδρα, σίκια, λοφίσκους ὅλα αὐτὰ ἡδύ φαίνονται τόσον μικρότερον εὑρίσκονται, θὰ διατηροῦσιν δύμας τὴν ίδιαν πάντες θέσιν, ἐπειδὴ κανέν τὰ αὐτὰ δὲν κινεῖται. Εἴναι συμβῆ νὰ περασῇ ἀπὸ τὸ βάθος ἀμάξα, τόσον μακρὰν ὡς τε μόλις νὰ εἴναι δρατή, πάλιν δὲν θὰ δυσκολευθῆσῃ νὰ ἔννοησῃς ὅτι τὸ μελανὸν ἐκείνο σημεῖον δὲν εἴναι μήτε δένδρον μήτε σίκια ἐπειδὴ θὰ τὸ βλέπῃς νὰ κινεῖται. Εύκολωταν δὲ θὰ σοῦ ἡδύ ἀν εἶχες φωτογράφημα τῆς πεδιάδος τὰ σημειώσῃς εἰς αὐτὴν τὸν δρόμον, τὸν διπότον ἀκολουθεῖ ἡ ἀμάξα, ἀρκεῖ νὰ ἔνωσῃς διὰ γραμμῆς πάντα τὰ ἀκίνητα σημεῖα πρὸ τῶν διποίων φαίνονται διὰ διέρχεται.

"Τώρα ἔχεις ίδεαν πῶς είναι οἱ χάρται τοῦ οὐρανοῦ καὶ πῶς χρησιμοποιοῦνται.

(Ἐπειτα συνέχεια.)

[J. Macé] A. S. ΑΝΑΣΤΑΣΙΔΗΣ

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΙΚΑ

Φιλίες δὲν προκόφτουνε
"Αν δὲν καλιεργοῦνται,
Καὶ μάτια ποῦ δὲν βλέπονται
Γρήγορα ληφθούνται.

† Γ. M. ΒΙΖΥΝΟΣ

Ο ΦΑΣΟΥΛΑΚΗΣ ΕΙΣ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

5.

Ο ΦΑΣΟΥΛΑΚΗΣ ΑΜΕΛΗΣ

Λοιπόν, καθὼς οᾶς εἶπα, σὶ γονεῖς τοῦ Φασουλάκη ἀπεφάσισαν νὰ τὸν στείλουν εἰς τὸ Σχολεῖον, μαζὶ μὲ τὰδέλφιά του.

Στὴν ἀρχὴ δὲν τοῦ ἐκακοφάνη. Μάλιστα ἀπὸ βραδὺς ἦταν χαρούμενος καὶ ἐτραγωδοῦσε: «Φεγγαράκι μου λαμπρό—φέγγε μου νὰ περπατῶ—νὰ πηγαίνω στὸ Σχολεῖο—καὶ τὰ λοιπά.»

Τὸ πρωὶ δύμα... ἀ, τὸ πρωὶ τοῦ ἐκακοφάνη πολύ. Εκατέβασε τὰ μοῦ τράπα του, κι οὗτον ἐπιλησίαζεν ἡ ὥρα τοῦ Σχολείου, τόσο περισσότερο τὰ έκατέβαζε καὶ ἐμουρμούριζε: —Δὲν πάω... δὲν πάω... δὲ θέλω νὰ πάω!..

